

УТИЦАЈ НОВЕ РЕГУЛАЦИЈЕ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ НА РАД ОСИГУРАВАЈУЋИХ ДРУШТАВА

Сажетак

Доношење Опште уредбе о заштити података о личности и по угледу на њу српског Закона о заштити података о личности представља прекретницу у прикупљању, обради и складиштењу података о личности. Осигуравајућа друштва, као привредна друштва која свакодневно долазе у додир са огромним бројем личних података због природе своје делатности су имала, а тек их чека огроман посао када је у питању усклађивање са новим прописима. Отежавајућа околност приликом усклађивања била је свакако и чињеница да осигуравајућа друштва поседују податке који су прикупљани годинама, а након доношења ЗЗПЛ-а, прикупљеним подацима било је неопходно у кратком временском року одредити сврху и категорисати их у складу са новим одредбама.

У првом делу рада аутори обрађују укратко разлоге доношења и значај нове регулативе у области заштите података о личности, док се у другом делу обрађује утицај ове регулативе на осигуравајућа друштва, са посебним освртом на права која се додељују лицу на кога се подаци односе.

Кључне речи: лични подаци, ГДПР, осигуравајућа друштва, заштита података о личности.

1. Увод

Лични подаци су увек представљали заштићену категорију, која је као таква прокламована Уставом Републике Србије.³ Идеја о личним правима и њиховој заштити произлази из идеје о постојању универзалних вредности које нису ни просторно ни временски условљене а припадају сваком појединцу.⁴ Начин живота у XXI веку и развој

¹ Аутор је истраживач сарадник на Институту за упоредно право у Београду

² Аутор је адвокат из Београда.

³ За више о појму и историјату података о личности видети: С. Андоновић, *Заштита података о личности у електронској јавној управи у Републици Србији- правни аспекти*, докторска дисертација, Правни факултет у Београду, 2019, стр. 87-146.

⁴ И. Симоновић, М. Лазић “Грађанскоправна заштита права личности.” *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, бр 68, Ниш 2014, стр. 270.

технологије, све већа међународна сарадња и интернет куповина, убрзање протока информација⁵ диктирали су потребу за доношењем норме које ће на свеобухватан начин уредити који подаци ће се категорисати као лични подаци, на који начин такви подаци могу пре свега да се прикупљају, обрађују, а онда и складиште. Из наведених разлога донета је пре свега Општа уредба о заштити података (ГДПР)⁶ која је на унифициран⁷ начин регулисала ову област у Европској унији, а која је била узор за доношење српског Закона о заштити података о личности (ЗЗПЛ).⁸ Доношење ових прописа допринело је да се подигне ниво поверења корисника у сервисе информационог друштва, уз заштиту њихових фундаменталних права.⁹ На овај начин је регулисана материја на међународном нивоу чиме је омогућена правна сигурност пре свега физичких лица која такве податке дају, а потом и правних лица која имају велики међународни промет подацима.

ГДПР и ЗЗПЛ се пре свега односе на чување и складиштење корисничких података и информација о лицима, коришћење личних уређаја (мобилних телефона, екстерних меморија, USB стикова, профила социјалних мрежа и слично) на пословној мрежи, пословну кореспонденцију (е-маил комуникација према провереним и непровереним контактима), увођење безбедносних процедура и протокола који ће регулисати начин руковања и обраде података корисника унутар компаније, константну едукацију запослених на тему сајбер ризика, сајбер безбедности, чувања података и текућих регулатива, унапређење и интерну промоцију безбедносне културе као најбоље превентивне мере.

2. Изазови имплементације нове регулације у области заштите података о личности

Нови закон о заштити података о личности, који у највећој мери представља преведену и адаптирану ГДПР регулативу, усвојен је у новембру 2018. године и стога се поуздано може сматрати да су начела ГДПР-а уведена и у домаће законодавство. Законодавац је предвидео одложено примену предметног закона од девет месеци, што представља доста краћи рок од онога које су добиле државе чланице ЕУ и њихова привреда. Ниска свест о самом разлогу заштите приватности и чињеница

⁵ Ј. Ђеранић Перишић, *Одговорност интернет посредника за повреду жига*, Институт за упоредно право, Београд 2020, стр. 9.

⁶ УРЕДБА (ЕУ) 2016/679 ЕВРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА И ВЕЋА од 27. априла 2016. о заштити појединаца у вези с обрадом личних података и о слободном кретању таквих података те о стављању ван снаге Директиве 95/46/ЕЗ (Општа уредба о заштити података)

⁷ О повезивању и унификацију у ЕУ: Ј. Ђеранић, „Редефинисање концепта европских интеграција“, *Актуелна питања савременог законодавства*, Будва 2017, стр. 201-214.; Ј. Ђеранић Перишић, „Право европске уније у функцији развоја европских интеграција“, *Право у функцији развоја друштва- зборник радова*, Косовска Митровица 2019, стр. 409-423; Ј. Ђеранић, „Диференцирана интеграција- инструмент за превазулажење различитости између држава чланица ЕУ“, *Универзално и особено у праву- зборник радова*, Косовска Митровица 2018, стр. 63-79.

⁸ Закон о заштити података о личности, „Сл. гласник РС“, бр. 87/2018

⁹ V. W. Gregory. “Looking at European Union data protection law reform through a different prism: The proposed EU General Data Protection Regulation two years later.” *Journal of Internet Law*, 2014.

да се код нас многе компаније још нису усагласиле ни са старим правним оквиром из ове области¹⁰, који многи називају „праисторијским“, биле су јасан показатељ да су доношењу новог закона предстојали велики изазови како за привредна друштва, јавне установе и државне органе, тако и за саму канцеларију повереника која такође имала задатак да се припреми и додатно кадровски појача за почетак примене комплексних законских одредби.

Проблематика имплементације ЗЗПЛ-а на практичном нивоу се у највећој мери појавила из разлога неусаглашености ЗЗПЛ-а са домаћим прописима, а пре свега на досад недефинисане пословне појмове, праксе и механизме који не постоје или нису довољно појашњени у домаћем правном систему, што доводи у питање његову потпуну функционалност¹¹.

Како је ЗЗПЛ у потпуности усклађен са правилима ГДПР-а, постоји неопходност усаглашавања прописа који уређују одређене области са његовим одредбама, али и доношење подзаконских аката које би требало да олакшају његову примену. Такође, осим усаглашавања одредаба закона којима се уређују поједине области, и доношења подзаконских аката, неопходно је и успостављање интерних процедура којима ће се олакшати практична примена његових одредаба. У области права осигурања додатне смернице као регулатор тржишта осигурања требало би да донесе Народна банка Србије, али је то могуће тек након усаглашавања одредаба Закона о осигурању са Законом о заштити података о личности.

3. Утицај на осигуравајућа друштва

Доношење и почетак примене ГДПР-а у Европској унији и новог Закона о заштити података о личности у Србији, неспорно је довело до огромне промене у пословању осигуравајућих друштава. Узимајући у обзир природу њиховог посла, доведено у питање њихово досадашње, целокупно пословање и начин рада, пре свега из разлога што сваки податак који осигуравајућег друштва прикупљају о корисницима услуга осигурања представља “податак о личности”, према коме се сачињава уговор о осигурању, а који може бити и злоупотребљен. Осигуравајућа друштва свакодневно у свом редовном пословању долазе у додир са много података о личности, које у опису свог пословања “морају” да обрађују како би вршили своју делатност. Из тих разлога сектор осигурања посебно је изложен ризицима описаним ГДПР-ом и ЗЗПЛ-ом поготово узимајући у обзир да осигуравајућа друштва свакодневно прикупљају, обрађују и чувају личне податке (као и осетљиве податке) не само за сврху рада са клијентима, већ је уобичајена пракса за њихово пословање да са партнерима (болницама, компанијама за управљање потраживањима, фирмама за откривања превара, контакт центрима за помоћ на путу итд.) размењују те податке. Међутим, у будућности ће усклађеност са новом регулацијом у области заштите података о

¹⁰ Закон о заштити података о личности, „Сл. гласник РС”, бр. 97/08, 104/09 - др. закон, 68/12 - УС и 107/12.

¹¹ <https://www.propisi.net/sta-treba-da-znate-o-zakonu-o-zastiti-podataka-o-licnosti>, приступ 01.07.2020.

личности бити одлучујући фактор за наставак партнерства.¹² Нова регулација у области заштите података о личности свакако представља одличну превенцију од злоупотребе доступних информација, заштиту физичких лица од потенцијалних облика финансијског криминалитета и превара у осигурању, као и превентивну заштиту од употребе личних података у разне маркетиншке сврхе.

Специфичност имплементације ГДПР-а и ЗЗПЛ-а се огледа у томе што су исти по први пут на општи и свеобухватан начин регулисали ову област, па је ова регулатива створила потребу за ревизијом пословних модела и стратегија код многих европских и ваневропских компанија које нуде своје услуге и робу у ЕУ, а да притом немају узор или модел поступања. Регулаторне промене које доноси ГДПР односе се на промену традиционалних безбедносних приступа и правних института, али и на увођење нових пословних правила и унапређене безбедносне стратегије. Значај ове реформе произлази управо из њеног темељног циља доношења а то је детерминисати границе и максимално заштитити проток података с нагласком на обраду личних података и заштиту приватности грађана.¹³ Као друштво које у обављању своје делатности неминовно свакодневно прикупља велики број личних података, осигуравајућа друштва су имала велики задатак пред собом када се ГДПР, а потом и ЗЗПЛ појавио.

Све наведено је у пракси створило велику проблематику, а пре свега у прилагођавању административно – техничке документације која се односи на прикупљање података, јер осим што је било неопходно анализирати сву постојећу документацију, ставити је ван промета и издати нову, било је неопходно направити обрасце који ће бити усаглашени са законом који је превише општи и у области у којој не постоји развијена пракса. Пре појаве ЗЗПЛ-а, за осигуравајуће друштва, важила је слобода тржишта у погледу података које могу да прикупљају, односно она су могла да прибављају било коју информацију за коју сматрају да би им из неког разлога бити потребна или корисна у пословању, док су осигураници са друге стране били дужни такву информацију да пруже. То на пример значи да су пре доношења новог закона осигуравајућа друштва имала праксу да осигурану дају образац на којем су обично „звездицом“ била обележена обавезна поља у којима је тражен неки лични податак, па би обрађивач захтева одбијао да прими образац на којем неко од „обавезних“ поља није попуњено. Оваквом поступању осигуравајућих друштава, ЗЗПЛ стаје на пут прописивањем да је приликом прикупљања података неопходна јасна и недвосмислена сагласност лица чији се подаци траже. Законско решење у великој мери пружа заштиту даваоцу података, међутим, специфичност делатности осигуравајућих друштава налаже потребу да се прикупе што „личнији“ подаци како би се услуга која се пружа недвосмислено везала за одређену личност. У том светлу нпр осигуравајуће друштво има оправдан интерес да тражи јединствени матични број грађана (ЈМБГ), али са друге стране, тумачењем ЗЗПЛ-а¹⁴, осигуравајуће друштво

¹² X. Liapakis, „A GDPR Implementation Guide for the Insurance Industry“, *International Journal of Reliable and Quality E-Healthcare*, 2018, p. 35.

¹³ М. Boban, „Zaštita osobnih podataka i nova EU uredba o zaštiti podatak“, *Bilten HDMI*, 2018, стр. 30.

¹⁴ <https://www.paragraf.rs/dnevne-vesti/050716/050716-vest13.html>, приступ 30.06.2020. год.

не може условљавати давање својих услуга давањем овог податка, већ он може бити дат само добровољно.

Закон поставља поприлично широке оквире у погледу одређивања „неопходних података“ приликом њиховог прикупљања. Они су дефинисани у виду начела, међу којима су начело законитости, поштења и транспарентности, начело ограничења у односу на сврху обраде, начело минимизације података, начело тачности, начело ограничења чувања, начело интегритета и поверљивости. Тако на пример, поштујући начело минимизације податка, приликом прикупљања података они морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, начело ограничења у односу на сврху обраде значи да подаци морају се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама итд.¹⁵ Непоштовање ових начела за собом повлачи осетне казне за правна лица. Овако прешироко постављени оквири представљају нестабилну полазну тачку за усаглашавање пословања осигуравајућих друштава. Чини се да је законодавац у жељи да се заштити давалац података, што засигурно је учињено постављајући спектар механизма заштите даваоца податка, занемарио и другог учесника односа који своје целокупно пословање мора да прилагоди оваквој норми за кратак период.

Да би се одредбе прописане новим ЗЗПЛ-ом успешно спроводиле, није довољно само усаглашавање прописа који уређују одређене области и успостављање интерних процедура, неопходно је да се успостави добар квалитет и висок ниво обучености лица за заштиту података о личности, али и свих запослених. Као један од најчешћих узрока злоупотребе података показала се недовољна информисаност запослених у погледу чувања података. Најпре је потребно да се усвоје организационе и техничке мере како би се одредило ко унутар компаније има приступ подацима, на који начин се они физички или дигитално чувају, које су техничке мере спроведене да заштитите њихов интегритет од неовлашћеног приступа (енкрипција, анонимизација, коришћење лозинки, аутентификација и слично).

Због комплексности питања, али и саме уредбе чија примена захтева професионалну помоћ и висок ниво одговорности, европски парламент је предвидео и нову категорију, коју преузима и ЗЗПЛ – Лице задужено за заштиту података (Data Protection Officer)¹⁶, које је задужено за пружање професионалне помоћи и саветовање јавних и државних органа у својству руковођа и обрађивача, као и у случају руковођа којима је основна делатност масовно праћење, прикупљање и обрада података. Обавеза ангажовања лица задуженог за заштиту података постоји и у случају обрађивања осетљивих категорија информација о личности. Обзиром на квантитет свакодневно прикупљених података у осигуравајућим друштвима, а

¹⁵ ЗЗПЛ, чл 5.

¹⁶ За више видети: А. М. Brezniceanu, „Data Protection Officer – a New profession in Public Administration?“, *Revista de științe politice*, University of Craiova, Faculty of social sciences, 2017, стр. 79-89.; С. Fritsch, „Data Processing in Employment Relations; Impacts of the European General Data Protection Regulation Focusing on the Data Protection Officer at the Worksite.“ *Reforming European Data Protection Law*, Springer, 2015. 147-167.; К., Douwe, and М. Georges, *The Data Protection Officer Handbook.*, 2019.

и чињеницу да неретко обрађују осетљиве податке о личности (нпр. здравственом стању осигураника) постоји незаобилазна потреба за постављањем лица за заштиту података које ће се старати о константном креирању стратегије за заштиту података о личности и праћењу њихових усклађености са регулативом у области заштите података о личности. Постојање лица задуженог за заштиту података о личности може барем делимично олакшати посао осигуравајућим друштвима, као и запосленима с обзиром да је неопходно усклађивање са новим правилима, за које је био предвиђен јако кратак рок, а да притом секторски прописи још увек нису усклађени са новим законом, нити су донете смернице од стране Народне банке, а знање у овој области је још увек на изузетно ниском нивоу.

Мере које су у осигуравајућим друштвима већ уведене односе се на унапређење пословне кореспонденције, заштиту од интернет ризика, увођење сигурносних протокола и процедура који регулишу начин руковања и обраде података корисника унутар компаније, едукација запослених на тему потенцијалних ризика, заштита папирне документације, чување и складиштење корисничких података, опрезност у погледу коришћења личних мобилних телефона запослених у пословне сврхе и др. На овај начин осигуравајућа друштва се припремају за потпуно усклађивање са новим правилима, што ће од њих, с обзиром на природу посла захтевати изузетну посвећеност, континуирану едукацију и велико улагање времена и средстава.

Неспорно је да за осигураваче ГДПР и ЗЗПЛ значи, пре свега низ обавеза, повећање одговорности саме компаније и свих запослених у погледу управљања личним подацима корисника услуга осигурања. Поред ризика проистеклог из основне услуге осигурања, осигуравачи на себе преузимају и ризик заштите података својих корисника, а уколико се утврде пропусти у пословању, поред губитка угледа, прописане су и значајне казне. Међутим, осигураници и потенцијални корисници осигурања, новом регулацијом у овој области добијају јасна права у вези са обрадом података о личности, као што су право на обавештење о обради, увид, право на повлачење сагласности, право на заборав тј брисање података о личности, право на преносивост, које је новина у нашем правном систему.

ЗЗПЛ је несумњиво плод праћења корака са модерним начином живота, који за циљ има пружање макар минималне заштите циркулације података које представљају идентитет једне особе. Са друге стране прикупљање таквих података представља неизбежну сферу пословања готово свих друштава, а по највише осигуравајућих друштава. Наведено је у потпуности занемарено приликом доношења закона и одлучивања о року који ће бити остављен за усаглашавање пословања привредних друштава, јер осим што се ради о закону који уводи нову област заштите, такође се ради о *lex generalis* закону, који изискује да ова област буде детаљно разрађена у свакој области пословања посебно.

4. Утицај основних права лица на које се подаци односе на рад осигуравајућих друштава

Нова регулатива у области заштите података неспорно предвиђа низ права за лице на које се подаци односе и на тај начин подиже ниво његове правне заштите у области права која су прокламована Уставом. Међутим, чини се да је у жељи да се заштити лице на које се податак односи, законодавац занемарио и другог учесника односа који своје целокупно пословање мора да прилагоди новим прописима. Из тих разлога обрадиће се три права осигураника предвиђена ГДПР-ом и ЗЗПЛ-ом, која се чине најзначајнијим, а поготово њихов утицај на будуће пословање осигуравајућих друштава.

4.1. Право на приступ подацима

На основу одредби ГДПР-а¹⁷ и ЗЗПЛ-а лице на које се подаци односе има право да захтева од руковооца информацију о томе да ли обрађује његове податке о личности као и приступ тим подацима и низу других информација као што су сврха обраде, врста података који се обрађују, о предвиђеном року чувања итд.¹⁸ Такође, руковалац мора осигурати лицу на које се подаци односе копију личних података. Ово је драматична промена у транспарентности података.

У складу са наведеним правом, осигуравајућа друштва су у обавези да корисницима својих услуга омогуће приступ подацима, као и да им доставе потврду о томе за шта се подаци користе. Као што се види ГДПР и ЗЗПЛ уводе строже дефинисање профилисања као поступка који се често спроводи у осигуравајућим друштвима, а који је темељ за маркетиншке и продајне акције. О свим променама у том смислу су у обавези да обавесте осигуранике. Ово право осигураника ће знатно отежавати рад осигуравајућих друштава узимајући у обзир чињеницу да они свакодневно користе и обрађују огроман број података о личности, као и чињеницу да осигуравајућа друштва своје целокупно пословање годинама уназад заснивају на константном прикупљању података. Наиме, осигуравајућа друштва су до сада водила регистре података о осигураницима односно о корисницима осигурања и штетним догађајима, као и регистре података о процени и ликвидацији штета, односно исплати уговорених износа¹⁹, без икаквих ограничења. Доношење новог закона не забрањује вођење регистара, али формулисање једног оваквог права осигураника ће неминовно знатно отежати рад осигуравајућих друштава и знатно оптеретити запослене, који ће морати да уложе много труда и времена како би најпре податке који су се, без икакве селекције, годинама уназад прикупљали, уредили.

¹⁷ ГДПР, члан 15.

¹⁸ ЗЗПЛ, чл 26.

¹⁹ Закон о осигурању, *Сл. гласник РС*, 139/2014, чл. 176, став2.

4.2. Право на преносивост података

Један од највећих изазова са којим ће се суочити осигуравајућа друштва је концепт преносивости података уведен на основу члана 36. ЗЗПЛ-а и члана 20. ГДПР-а на основу којих лице на које се подаци односе има право да његове податке о личности које је претходно доставило руковоцу прими од њега у структурисаном, уобичајено коришћеном и електронски читљивом облику и има право да ове податке пренесе другом руковоцу под условима предвиђеним законом.²⁰ Такође је неопходно да су примљени лични подаци заиста неопходни за сврху обраде. Било који лични подаци добијени тамо где нема конекције са сврхом нове обраде те податке не би требало задржати нити обрађивати.²¹

Индустрија осигурања мора бити припремљена за овакве захтеве и дати такве податке другим осигуравајућим друштвима на захтев. Из тих разлога потребно је учинити следеће:

- прегледати личне податке како би се утврдило како дати осигуранику и конкурентним осигуравајућим друштвима на захтев
- избрисати личне податке који више нису потребни
- успоставити правила и поступке за одговарање на захтеве.²²

Неспорно је да право на преносивост података у огромној мери унапређује заштиту лица на које се подаци односе и олакшава пословање конкурентском руковоцу уколико се подаци преносе њему. Међутим, иако ово право омогућава неспорну уштеду времена примаоцу података и лицу на које се подаци односе, треба имати у виду да се од осигуравајућег друштва код кога се подаци налазе захтева улагање времена и средстава како би податке у структурисаном, уобичајено коришћеном и електронски читљивом облику доставило конкуренцији.

²⁰ ЗЗПЛ, члан 36.

„...ако су заједно испуњени следећи услови:

1) обрада је заснована на пристанку у складу са чланом 12. став 1. тачка 1) или чланом 17. став 2. тачка

1) овог закона или на основу уговора, у складу са чланом 12. став 1. тачка 2) овог закона;

2) обрада се врши аутоматизовано...“

²¹ „The GDPR and key challenges faced by the Insurance industry“, KPMG, 2018.

²² D. Bara, „Utjecaj GDPR Uredbe na poslovanje osiguravajućih društava“, *Hrvatski dani osiguranja*, 2017, стр. 36.

4.3. Право на брисања података (право на заборав)

У складу са ЗЗПЛ-ом и ГДПР-ом лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, у случајевима предвиђеним овим прописима.²³ Такође, ако је руковалац јавно објавио податке о личности, његова обавеза да избрише податке обухвата и предузимање свих разумних мера, у циљу обавештавања других руковоаца који те податке обрађују да је лице на које се подаци односе поднело захтев за брисање свих копија ових података и упућивања, односно електронских веза према овим подацима. Наравно, прописима су предвиђени и изузеци, када руковалац није дужан да поступи по захтеву.²⁴

Ова промена и увођење овог права корисника услуга осигурања ће неспорно имати огроман утицај на рад осигуравајућих друштава која су покушавала задржати личне податке што је дуже могуће како би се повећала њихова потенцијална употреба. Чак и Закон о осигурању предвиђа да се подаци о осигураницима, односно корисницима осигурања и други подаци значајни за остваривање права на накнаду штете, односно исплату уговорених износа чувају десет година после истека уговора о осигурању, а у случају настанка штетног догађаја, односно осигураног случаја – десет година од утврђивања штете, односно уговорених износа.²⁵ Међутим, са увођењем права на брисање података осигураници ће бити у могућности да траже брисање својих личних података и пре истека овог рока. Терет доказивања је на руковоацу који мора показати легитиман интерес и/или правни и регулаторни разлог задржавања података.²⁶

У пракси ће вероватно доћи до знатних проблема приликом оперативне имплементације овог правила јер за неке случајеве неће бити могуће напосто

²³ ЗЗПЛ, чл. 30; ГДПР, чл 17.

„Лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца. Руковалац је дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима:

- 1) подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани;
- 2) лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, у складу са чланом 12. став 1. тачка 1) или чланом 17. став 2. тачка 1) овог закона, а нема другог правног основа за обраду;...“

²⁴ ЗЗПЛ, чл 30.

Ставови 1. до 3. овог члана не примењују се у мери у којој је обрада неопходна због:

- 1) остваривања слободе изражавања и информисања;
- 2) поштовања законске обавезе руковоаца којом се захтева обрада или извршења послова у јавном интересу или извршења службених овлашћења руковоаца;
- 3) остваривања јавног интереса у области јавног здравља, у складу са чланом 17. став 2. тач. 8) и 9) овог закона;
- 4) сврхе архивирања у јавном интересу, сврхе научног или историјског истраживања, као и статистичке сврхе у складу са чланом 92. став 1. овог закона, а оправдано се очекује да би остваривање права из ст. 1. и 2. овог члана могло да онемогући или битно угрози остваривање циљева те сврхе;
- 5) подношења, остваривања или одбране правног захтева.

Одредбе ст. 1. до 5. овог члана не примењују се на обраду коју врше надлежни органи у посебне сврхе.

²⁵ Закон о осигурању, чл. 176, став 4.

²⁶ D. Вага, 35.

избрисати податке. Посебан случај је с одлуком о брисању оних података који више нису потребни. Као додатни проблем јавља се и већ поменута чињеница да осигуравајућа друштва због природе свог посла, годинама прикупљају податке о осигураницима и корисницима услуга осигурања и воде регистре, не водећи рачуна о томе за шта и у ком тренутку ће им такви подаци требати, па ће уређивање ових података захтевати ангажовање огромних капацитета .

ГДПР и ЗЗПЛ тежи увођењу реда у том сегменту тако да се јасно одлучи који подаци треба да остану, за коју потребу и колико дуго. То наравно није једнократан посао већ посао који ће се понављати што значи увођење софтверских решења која су то у стању изводити.

5. Закључак

Неспорно је да су доношењем ГДПР-а постављени темељи регулативе заштите података о личности. Како је ова регулатива донета на међународном нивоу, на тај начин унифициране су норме које се тучу ове материје на читавом европском континенту, па чак и шире, обзиром на повећани територијални опсег уредбе.²⁷ Доношењем уредбе дата су права сваком физичком лицу у заштити своје личности на законодавном нивоу, а иста је послужила као подстицај и узор многим законодавствима да овај пример следе. Међутим, не умањујући значај уредбе, треба имати у виду да је пре свега ову уредбу потребно разрадити у свакој делатности правних лица посебно, тако што ће се са уредбом усагласити закони који уређују такве делатности, а исто тако је потребно да пракса утаба пут и укаже на спорна питања која је подзаконским актима потребно детаљније разрадити и регулисати.

Литература

Монографије и чланци

- Андоновић С., *Заштита података о личности у електронској јавној управи у Републици Србији- правни аспекти*, докторска дисертација, Правни факултет у Београду, 2019,
- Bara D., „Utjecaj GDPR Uredbe na poslovanje osiguravajućih društava“, *Hrvatski dani osiguranja*, 2017.
- Boban M., „Zaštita osobnih podataka i nova EU uredba o zaštiti podatak“, *Bilten HDMI*, 2018,
- Brezniceanu A. M., „Data Protection Officer – a New profession in Public Administration?“, *Revista de științe politice*, University of craiova, Faculty of social sciences, 2017,
- Gregory V. W.. “Looking at European Union data protection law reform through a different prism: The proposed EU General Data Protection Regulation two years later.” *Journal of Internet Law*, 2014,

²⁷ Одредбе GDPR-а се примјењују на све компаније које обрађују личне податке резидената који живе у Европској унији, без обзира на локацију компаније.

- Douwe K., Georges M., *The Data Protection Officer Handbook.*, 2019,
- Liapakis X., „A GDPR Implementation Guide for the Insurance Industry“, *International Journal of Reliable and Quality E-Healthcare*, 2018,
- Симоновић И., Лазић М. „Грађанскоправна заштита права личности.“ *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, бр 68, Ниш 2014,
- Ђеранић Перишић Ј., *Одговорност интернет посредника за повреду жига*, Институт за упоредно право, Београд 2020,
- Ђеранић Ј., „Редефинисање концепта европских интеграција“, *Актуелна питања савременог законодавства*, Будва 2017,
- Ђеранић Перишић Ј., „Право европске уније у функцији развоја европских интеграција“, *Право у функцији развоја друштва- зборник радова*, Косовска Митровица 2019,
- Ђеранић Ј., „Диференцирана интеграција- инструмент за превазулажење различитости између држава чланица ЕУ“, *Универзално и особено у праву- зборник радова*, Косовска Митровица 2018,
- Fritsch C., „Data Processing in Employment Relations; Impacts of the European General Data Protection Regulation Focusing on the Data Protection Officer at the Worksite.“ *Reforming European Data Protection Law*, Springer, 2015,

Прописи

- УРЕДБА (ЕУ) 2016/679 ЕВРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА И ВЕЋА од 27. априла 2016. о заштити појединаца у вези с обрадом личних података и о слободном кретању таквих података те о стављању ван снаге Директиве 95/46/ЕЗ (Општа уредба о заштити података),
- Закон о заштити података о личности, „Сл. гласник РС“, бр. 87/2018,
- Закон о заштити података о личности, „Сл. гласник РС“, бр. 97/08, 104/09 - др. закон, 68/12,
- Закон о осигурању, „Сл. гласник РС“, 139/2014,

Iva Tošić, MA

Research Assistant, Institute of Comparative Law Belgrade

Olivera Novaković

Lawyer at Novakovic Law Office, Belgrade

THE IMPACT OF THE NEW REGULATION IN THE FIELD OF PERSONAL DATA PROTECTION ON THE INSURANCE COMPANIES

Summary

The adoption of the GDPR and Law on Personal Data Protection of Serbia certainly represents a turning point in the collection, processing and storage of personal data. Insurance companies, as companies that come into daily contact with a high amount of personal data as a result of the nature of their activities, have had and will have a demanding job ahead of them when it comes to complying with the new rules. The aggravating circumstance during the harmonization was certainly the fact that insurance companies have data that have been collected for years, and after the adoption of the Law on Personal Data Protection of Serbia, it was necessary to determine the purpose of the collected data in a short time and categorize them in accordance with new provisions.

The first part of the article briefly discusses the reasons for the adoption and importance of the new regulations in the field of personal data protection, while the second part deals with the impact of these regulations on insurance companies, with special reference to the rights granted to the data subject.

Keywords: personal data, GDPR, insurance companies, personal data protection.